

รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน

Model of Participation Management for Developing Educational Quality of Patumwan Demonstration School

โชติวิทย์ ธรรมสุจิตต์¹, ภูมิ มุลศิลป์² และ ชลวิทย์ เจียรจิตต์³
Chotivit Tumsujit¹, Poom Moolsilpa² and Cholvit Jearajit³

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Faculty of Social Science, Srinakharinwirot University

Corresponding Author, E-mail: Chotivit.tumsujit@g.swu.ac.th¹

Received: 2025-2-28; Revised: 2025-10-31; Accepted: 2025-10-31

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและความคาดหวังเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา 2) เพื่อสร้างและพัฒนาารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน และ 3) เพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน แบ่งงานวิจัยเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 มีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ คณะผู้บริหาร อาจารย์ นักเรียน ผู้ปกครอง และศิษย์เก่า จำนวน 364 คน มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ระยะที่ 2 มีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษาหรือการประกันคุณภาพการศึกษาที่เป็นบุคคลภายนอกองค์กร และผู้ที่มีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารภายในโรงเรียน รวมจำนวน 19 คน มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ระยะที่ 3 มีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน จำนวน 30 คน มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามปลายปิดมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาพรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักเรียนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ผู้ปกครองมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ศิษย์เก่ามีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย และคณะกรรมการบริหารโรงเรียนและอาจารย์มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีองค์ประกอบหลัก 2 องค์ประกอบ คือ การสร้างเครือข่ายผู้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และกระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 3) การสร้างเครือข่ายผู้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยทั้งภาพรวมและรายด้านทุกด้าน มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด กระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีความเหมาะสม และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การบริหารแบบมีส่วนร่วม, คุณภาพการศึกษา, รูปแบบการบริหาร

Abstract

The objectives of this research are 1) To study the current conditions and expectations regarding participatory administration in developing the quality of education at Demonstration School, 2) To create and develop a participatory administration model for improving the quality of education of the Demonstration School, and 3) To evaluate the appropriateness and feasibility of the participatory management model to develop the quality of education of the Demonstration School of Srinakharinwirot University, Pathumwan. The research is divided into 3 phases according to the objectives of the work in sequence, Phase 1, the sample group used in the research was 364 administrators, teachers, students, parents, and alumni. The research instrument was a questionnaire, Phase 2, the sample group used in the research is experts in educational administration or educational quality assurance who are outside the organization and those with experience related to administration within the Demonstration School, a total of 19 people. The research instrument was a focus group recording form. Phase 3, the sample group used in the research was those who are stakeholders in the administration of participatory model to develop the quality of education at the Srinakharinwirot University Demonstration School, Pathumwan, totaling 30 people. The research instrument was a closed-ended questionnaire with a 5-level rating scale.

The results of the research found that 1) overall opinions about current participatory management in developing the quality of students are at a high level, parents are at a moderate level, alumni are at a low level and the school management committee and teachers are at the highest level. 2) Participatory management model to develop educational quality has 2 main components: creating a network of people involved in management to develop educational quality and a participatory management process to develop educational quality. 3) Creating a network of people involved in management to develop the quality of education is appropriate and possible at the highest level. Participatory management process to develop educational quality is also appropriate and possibility at the highest level.

Keywords: Participatory administration, educational quality, management model

บทนำ

การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการที่ทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผลและประเมินผล รวมทั้งเป็นปัจจัยเกื้อหนุนต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ชุมชนท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ในปัจจุบันการบริหารงานทั่วไปได้ให้ความสำคัญกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม ผู้บริหารควรต้องใช้แนวทางและวิธีการบริหารหลากหลายรูปแบบเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานสูงสุด ซึ่งการบริหารแบบมีส่วนร่วมถือเป็นแนวทางการบริหารที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานในหน่วยงานและสถานศึกษาต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการ ที่จะต้องส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของโรงเรียน เป็นตัวชี้วัดความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหาร เพราะจะได้ใช้ความรู้ความสามารถตลอดจนประสบการณ์ทั้งหลายมาดำเนินการบริหารงานในโรงเรียน เพื่อให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการศึกษา เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข มีคุณภาพตามต้องการ ฉะนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องเป็นผู้นำทางวิชาการ มีความสามารถในการทำงานร่วมกับครู ให้คำแนะนำและประสานงานให้ทุกคนทำงานร่วมกันอย่างมี

ประสิทธิภาพ (รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, 2548) ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ สนิท ไทยกล้า (2549) กล่าวว่าการบริหารวิชาการภายในสถานศึกษามีความสำคัญเปรียบเสมือนเป็นหัวใจหลักของสถานศึกษา และมีงานต่าง ๆ ซึ่งสนับสนุนให้งานวิชาการมีความสมบูรณ์โดยทุกฝ่ายต้องร่วมกันบริหารจัดการให้บรรลุจุดประสงค์ของสถานศึกษา

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามวงจรคุณภาพ PDCA ในขั้นการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงาน (Check) เป็นขั้นที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ที่จะป็นข้อมูลเชื่อมโยงไปสู่ขั้นการปรับปรุงพัฒนา (Act) เพื่อเป็นพื้นฐานในขั้นการวางแผนพัฒนา (Plan) ทำให้วงจรคุณภาพ PDCA ขับเคลื่อนไปครบวงจรคุณภาพ และเกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในขั้นการปรับปรุงพัฒนา (Act) นั้นมีความหมายเป็น 2 นัย กล่าวคือ นัยแรก ถ้าพบว่าผลการประเมินคุณภาพบรรลุตามวัตถุประสงค์ อยู่ในเกณฑ์ที่ดีก็รักษาวิธีปฏิบัติที่ดี (Best practice) ไว้ แล้วนำมาจัดทำเป็นมาตรฐานการปฏิบัติงาน (Standard) ของสถานศึกษา ส่วนนัยที่สอง ถ้าผลการประเมินไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ ต้องนำผลการประเมินมาพิจารณา วิเคราะห์สาเหตุของปัญหาเพื่อการวางแผนปรับปรุงพัฒนา (Plan) ในปีต่อไป รวมทั้งเรื่องที่ไม่เป็นปัญหาที่ต้องพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น การพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามกลไกของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ก็จะขับเคลื่อนสู่การปรับปรุงพัฒนาตามวงจรคุณภาพอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน คุณภาพการศึกษาก็จะพัฒนาขึ้นตามลำดับ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2554)

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน เป็นสถานศึกษาที่มุ่งเน้นผลิตนักเรียนและนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่มีคุณภาพสู่สังคม มีกระบวนการจัดการศึกษาที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพผ่านการจัดกิจกรรมที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม ครอบคลุมผู้เรียนทุกคน โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียน สมาคมศิษย์เก่า สมาคมผู้ปกครองและครู ผู้ปกครองและชุมชน เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองอย่างรอบด้านเต็มตามศักยภาพ ซึ่งจากผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในประจำปีการศึกษา 2564 พบว่า ด้านคุณภาพของผู้เรียน นักเรียนมีคุณภาพทั้งในด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและผลการทดสอบระดับชาติสูงในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังมีความสามารถทางวิชาการ มีทักษะการคิด มีความสามารถในการสื่อสาร มีความมั่นใจในตนเอง และมีภาวะผู้นำที่เป็นที่ยอมรับในสังคม ส่วนในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ โรงเรียนมีโครงการพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านที่หลากหลาย โดยมีการดำเนินการทั้งกิจกรรมในหลักสูตร และกิจกรรมเสริมหลักสูตร โรงเรียนแนวทางการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพที่หลากหลาย และมีการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยมาใช้ในการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนมีระบบการติดตามตรวจสอบ และควบคุมประสิทธิภาพการวัดและประเมินผลอย่างเป็นระบบ มีการนำชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) มาใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ตลอดจนผู้เรียน ผู้ปกครอง และศิษย์เก่า มีความพึงพอใจต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นอย่างมาก

แต่อย่างไรก็ตามผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในประจำปีการศึกษา 2564 คณะกรรมการประเมินคุณภาพภายใน ได้มีข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านคุณภาพของผู้เรียน ควรทบทวนการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จ (KPI) ในส่วนของคุณภาพนักเรียน และแผนกลยุทธ์ในการพัฒนานักเรียนให้มีเป้าหมายของการพัฒนานักเรียนในระดับสากลให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้อาจบูรณาการในระบบการบริหารจัดการตามแนวคิดรางวัลคุณภาพแห่งชาติ (Thailand Quality Award: TQA) ที่มุ่งพัฒนาระบบการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศ ร่วมกับโมเดลการบริหารจัดการของสาธิตปทุมวัน นอกจากนี้จากการพิจารณาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในภาพรวมในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้จะปรากฏผลที่สูง แต่หากพิจารณาในกลุ่มย่อยอาจมีบางส่วนที่มีผลไม่สูงนัก ดังนั้นจึงควรมีการวิเคราะห์สาเหตุและหาแนวทางการแก้ไข เพื่อให้ทุกกลุ่มย่อยมีผลสัมฤทธิ์ที่สูงทั้งระบบ และอาจพิจารณาการเพิ่มทักษะหรือคุณลักษณะเพื่อรองรับการ

เปลี่ยนแปลงของสังคมในอนาคตให้ผู้เรียน เพื่อเป็นการเสริมศักยภาพเชิงความได้เปรียบในการแข่งขันให้นักเรียนด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ

ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารโรงเรียนจึงสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน โดยการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีคุณภาพเทียบเท่ามาตรฐานสากล มีความสามารถในการร่วมมือทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดคุณภาพการศึกษาทั้งด้านผู้เรียน อาจารย์ ผู้บริหารสถานศึกษา และชุมชน ตลอดจนเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานและเป็นรูปแบบที่จะเป็นประโยชน์ให้กับผู้เกี่ยวข้องได้นำไปใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการส่งเสริม สนับสนุนในการบริหารจัดการศึกษาและนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งจะส่งผลถึงการสร้างความเข้มแข็งด้านการจัดการศึกษาของโรงเรียน รวมทั้งผู้ปกครองมีความเชื่อมั่นในความสามารถด้านการจัดการศึกษาของโรงเรียนมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและความคาดหวังเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน
2. เพื่อสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน
3. เพื่อประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน

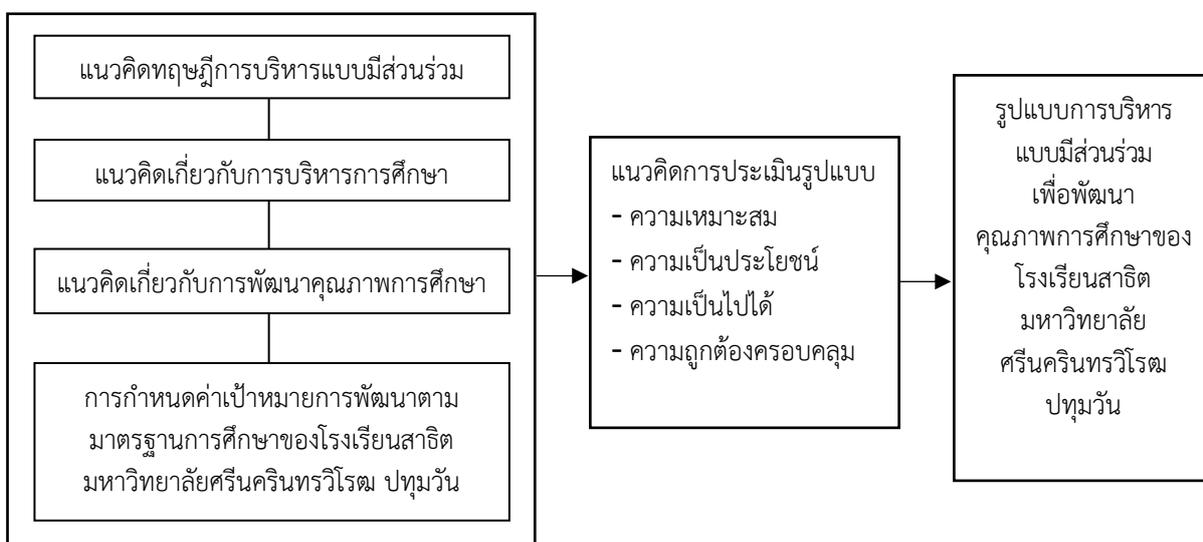
การทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบ หมายถึง สิ่งที่แสดงโครงสร้างของความสัมพันธ์ของระหว่างชุดของปัจจัยหรือตัวแปรต่าง ๆ หรือองค์ประกอบที่สำคัญในเชิงความสัมพันธ์หรือเหตุผล ซึ่งกันและกัน เพื่อช่วยให้เข้าใจข้อเท็จจริงหรือปรากฏการณ์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ (อาพัทธ์ เตียวตระกูล, 2555) ดังนั้น รูปแบบ จึงเป็นโครงสร้างที่ใช้เป็นเครื่องมือความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ ของรูปแบบนั้นอย่างมีระบบ
2. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การบริหารงานที่ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจ (Decision Making) ในกระบวนการบริหาร ร่วมในการวางแผน กำหนดเป้าหมาย ร่วมในการดำเนินงาน (Implementation) ร่วมรับผิดชอบและร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits) ร่วมดำเนินการตลอดจนประเมินผล (Evaluation) ตลอดจนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันโดยความร่วมมือและช่วยเหลือกันอย่างเป็นกัลยาณมิตร (รัตนฐาภัทร์ ธนโชติสุขสบาย, 2557) ดังนั้น การบริหารแบบมีส่วนร่วม จึงเป็นการบริหารงานที่ผู้บริหาร เปิดโอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจในกระบวนการบริหาร ร่วมในการวางแผน การกำหนดเป้าหมาย การดำเนินงาน การตัดสินใจ การรับผิดชอบ และการรับผลประโยชน์ ตลอดจนร่วมประเมินผลการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน
3. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา หมายถึง การดำเนินการใน กิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในทุกด้าน ที่เกิดจากบุคลากรหลาย ๆ คน ในองค์กรร่วมมือกันบริหารจัดการ โดยใช้กระบวนการทางการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ อาศัยวิธีการจัดการ องค์กรที่เหมาะสม และสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาหรือหน่วยงานแต่ละแห่ง เพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ทั้งความรู้ ความคิด ความสามารถ และความเป็นคนดี (จันทรา อิมโนบุญ, 2559) ดังนั้น การบริหารการศึกษา จึงเป็นการดำเนินงานร่วมกันของกลุ่มบุคคลในการบริหารงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่สถานศึกษาได้กำหนดไว้ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพตรงกับความต้องการของสังคม

4. แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษา หมายถึง การที่ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะต่างๆ ครบถ้วนตามความคาดหวังของหลักสูตรอันเป็นผลมาจากที่หน่วยงานและบุคคลทุกระดับทุกฝ่ายทั้งจากส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น ร่วมกันกับชุมชนจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2554) เป็นภาพรวมของผลที่เกิดกับผู้เรียนทั้งในด้านความรู้ ความสามารถ และคุณธรรมตามที่คุณเรียนแต่ละระดับพึงมีพึงเป็น (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2554) ดังนั้น คุณภาพการศึกษา จึงเป็นคุณลักษณะของผู้เรียนที่มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม คุณสมบัติต่าง ๆ อย่างครบถ้วนตามหลักสูตรกำหนด

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development : R&D) ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยตามแนวคิดการประเมินรูปแบบของ Stufflebeam (1983) โดยมีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและความคาดหวังเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน ประกอบไปด้วย 2 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาเอกสาร แหล่งข้อมูล แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา

1) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ คณะผู้บริหาร อาจารย์ นักเรียน ผู้ปกครอง และศิษย์เก่า โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน จำนวน 364 คน โดยจำแนกเป็น คณะผู้บริหาร จำนวน 2 คน อาจารย์ 6 คน นักเรียน 119 คน ผู้ปกครอง 119 คน และศิษย์เก่า 118 คน

2) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบบันทึกผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา

3) ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาทำการจัดกระทำข้อมูล โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบันและความคาดหวังเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน

1) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ คณะผู้บริหาร อาจารย์ นักเรียน ผู้ปกครอง และศิษย์เก่า โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน จำนวน 364 คน โดยจำแนกเป็น คณะผู้บริหาร จำนวน 2 คน อาจารย์ 6 คน นักเรียน 119 คน ผู้ปกครอง 119 คน และศิษย์เก่า 118 คน

2) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความคาดหวังเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน

3) การวิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ระยะที่ 2 การสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน

2.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษาหรือการประกันคุณภาพการศึกษาที่เป็นบุคคลภายนอกองค์กร จำนวน 3 คน ผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน จำนวน 7 คน ผู้ที่เป็นหรือเคยเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน จำนวน 3 คน ผู้ที่เป็นหรือเคยเป็นคณะกรรมการสมาคมผู้ปกครองและครูสาธิตปทุมวัน จำนวน 3 คน ผู้ที่เป็นหรือเคยเป็นคณะกรรมการสมาคมศิษย์เก่าสาธิตปทุมวัน จำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 19 คน โดยการเก็บข้อมูลแบบสนทนากลุ่ม (Focus group) ทั้งนี้ผู้วิจัยใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ที่ใช้ประเด็นคำถามที่มีกรอบกว้าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน

2.3 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาทำการจัดกระทำข้อมูล โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสังเคราะห์เพื่อให้ได้กรอบประเด็นในการสร้างรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน

ระยะที่ 3 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน

3.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน ประกอบด้วย คณะผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 5 คน อาจารย์ จำนวน 10 คน นักเรียน จำนวน 5 คน ผู้ปกครอง จำนวน 5 คน และศิษย์เก่า จำนวน 5 คน รวมทั้งสิ้น 30 จำนวน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบสอบถามปลายปิดมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ เพื่อประเมินความเหมาะสม ความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้และความถูกต้องครอบคลุมในการนำไปปฏิบัติของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและความคาดหวังเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัจจุบันและความคาดหวังเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน (สำหรับนักเรียน)

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความคาดหวังเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยภาพรวม (n = 119)

การบริหารแบบมีส่วนร่วม	สภาพปัจจุบัน			ความคาดหวัง		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน	3.34	0.83	ปานกลาง	4.06	0.65	มาก
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	3.35	0.96	ปานกลาง	4.10	0.75	มาก
3. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.30	0.90	ปานกลาง	4.02	0.72	มาก
4. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	3.67	0.91	มาก	4.25	0.66	มากที่สุด
5. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	3.36	0.54	ปานกลาง	4.13	0.53	มาก
รวม	3.41	0.75	มาก	4.11	0.62	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.41, S.D. = 0.75$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67, S.D. = 0.91$) รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.36, S.D. = 0.54$) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.35, S.D. = 0.96$) การมีส่วนร่วมในการวางแผน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.34, S.D. = 0.83$) และ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.30, S.D. = 0.90$) ตามลำดับ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความคาดหวังการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11, S.D. = 0.64$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.25, S.D. = 0.66$) รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13, S.D. = 0.53$) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10, S.D. = 0.75$) การมีส่วนร่วมในการวางแผน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06, S.D. = 0.65$) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02, S.D. = 0.72$) ตามลำดับ

1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัจจุบันและความคาดหวังเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน (สำหรับผู้ปกครอง)

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความคาดหวังเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยภาพรวม (n = 119)

การบริหารแบบมีส่วนร่วม	สภาพปัจจุบัน	ความคาดหวัง
------------------------	--------------	-------------

	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน	3.39	1.05	ปานกลาง	4.12	0.79	มาก
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	3.41	1.04	มาก	4.07	0.81	มาก
3. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.10	1.08	ปานกลาง	3.85	0.93	มาก
4. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	3.60	1.03	มาก	4.16	0.83	มาก
5. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	3.14	1.13	ปานกลาง	3.87	0.97	มาก
รวม	3.33	1.00	ปานกลาง	4.01	0.81	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.33$, S.D. = 1.00) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$, S.D. = 1.03) รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.41$, S.D. = 1.04) การมีส่วนร่วมในการวางแผน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.39$, S.D. = 1.05) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.14$, S.D. = 1.13) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.10$, S.D. = 1.08) ตามลำดับ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความคาดหวังการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.81) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.83) รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการวางแผน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.79) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.81) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.97) และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = 0.93) ตามลำดับ

1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัจจุบันและความคาดหวังเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน (สำหรับศิษย์เก่า)

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความคาดหวังเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยภาพรวม (n = 118)

การบริหารแบบมีส่วนร่วม	สภาพปัจจุบัน			ความคาดหวัง		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน	2.67	0.98	ปานกลาง	3.56	0.89	มาก
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	2.61	1.08	ปานกลาง	3.61	0.89	มาก
3. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	2.36	1.05	น้อย	3.25	1.01	ปานกลาง
4. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	2.96	1.16	ปานกลาง	3.56	1.01	มาก
5. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	2.03	1.00	น้อย	3.11	1.10	ปานกลาง
รวม	2.53	0.97	น้อย	3.42	0.90	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.53, S.D. = 0.97$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.96, S.D. = 1.16$) รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการวางแผน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.67, S.D. = 0.98$) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.61, S.D. = 1.08$) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.36, S.D. = 1.05$) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.03, S.D. = 1.00$) ตามลำดับ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความคาดหวังการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.42, S.D. = 0.90$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.61, S.D. = 0.89$) รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56, S.D. = 1.01$) การมีส่วนร่วมในการวางแผน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56, S.D. = 0.89$) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.25, S.D. = 1.01$) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.11, S.D. = 1.10$) ตามลำดับ

1.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัจจุบันและความคาดหวังเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน (สำหรับคณะกรรมการบริหารโรงเรียนและอาจารย์)

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความคาดหวังเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยภาพรวม ($n = 118$)

การบริหารแบบมีส่วนร่วม	สภาพปัจจุบัน			ความคาดหวัง		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน	4.27	0.33	มากที่สุด	4.55	0.37	มากที่สุด
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	4.23	0.51	มากที่สุด	4.60	0.40	มากที่สุด
3. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	4.10	0.59	มาก	4.52	0.64	มากที่สุด
4. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	4.10	0.50	มาก	4.50	0.49	มากที่สุด
5. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	4.35	0.15	มากที่สุด	4.82	0.14	มากที่สุด
รวม	4.21	0.32	มากที่สุด	4.60	0.38	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.21, S.D. = 0.32$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.35, S.D. = 0.15$) รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการวางแผน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.27, S.D. = 0.33$) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.23, S.D. = 0.51$) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10, S.D. = 0.50$) และ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10, S.D. = 0.59$) ตามลำดับ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความคาดหวังการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60, S.D. = 0.38$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไป

น้อย ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.82, S.D. = 0.14$) รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60, S.D. = 0.40$) การมีส่วนร่วมในการวางแผน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55, S.D. = 0.37$) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52, S.D. = 0.64$) และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50, S.D. = 0.49$) ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ที่ 2. ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน ประกอบด้วย สัญลักษณ์กลีบดอกบัว จำนวน 5 กลีบ หมายถึง เครือข่ายผู้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ สัญลักษณ์ใบบัว จำนวน 4 ใบ หมายถึง กระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน ประกอบด้วย 1) การมีส่วนร่วมในการวางแผน 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ 4) และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล สัญลักษณ์วงกลม คือ การมีส่วนร่วมใน 4 มิติ ได้แก่ มิติที่ 1 ร่วมรู้ มิติที่ 2 ร่วมคิด มิติที่ 3 ร่วมตัดสินใจ และมิติที่ 4 ร่วมรับผิดชอบ โดยการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาตามวงจรคุณภาพ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ Plan-Do-Check-Act เป็นกระบวนการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบ โดย รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน มีองค์ประกอบหลัก 2 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การสร้างเครือข่ายผู้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และองค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

วัตถุประสงค์ที่ 3. เพื่อประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ปฏิบัติจริงของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน	4.75	0.50	มากที่สุด	4.52	0.58	มากที่สุด
5. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	4.69	0.57	มากที่สุด	4.52	0.63	มากที่สุด
รวม	4.72	0.52	มากที่สุด	4.52	0.59	มากที่สุด

จากตารางที่ 30 พบว่า ความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.72, S.D. = 0.52$) เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบพบว่า องค์ประกอบที่ 1 การสร้างเครือข่ายผู้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.75, S.D. = 0.50$) รองลงมาคือ องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน ($\bar{X} = 4.69, S.D. = 0.57$) ตามลำดับ

ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ปฏิบัติจริงของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.59) เมื่อพิจารณาเรียงองค์ประกอบพบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ 4.52

อภิปรายผล

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า

1.1 นักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน อยู่ในระดับปานกลาง การมีส่วนร่วมในการวางแผน อยู่ในระดับปานกลาง และ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับความคาดหวังการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล อยู่ในระดับมาก การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก การมีส่วนร่วมในการวางแผน อยู่ในระดับมาก การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ เนื่องจากนักเรียนเป็นผู้ที่ได้รับผลประโยชน์โดยตรงจากการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนมีค่าเป้าหมายมาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ยอดเยี่ยมทุกประเด็น ทั้งผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน โรงเรียนมีนโยบายและดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนตามความสนใจและศักยภาพของตน กิจกรรมการเรียนรู้มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ใฝ่เรียน รู้จักการแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องโดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ในหลากหลายรูปแบบ อาทิ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ ส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ด้วยโดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learning) เช่น การจัดการเรียนรู้บูรณาการด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ โครงการวิทยาศาสตร์ โครงการคณิตศาสตร์ โครงการภาษาอังกฤษ เป็นต้น อีกทั้งผู้บริหารยังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมอย่างเหมาะสมตามศักยภาพอีกด้วย

1.2 ผู้ปกครองมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก การมีส่วนร่วมในการวางแผน อยู่ในระดับปานกลาง การมีส่วนร่วมในการประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับความคาดหวังการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการวางแผน อยู่ในระดับมาก การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก การมีส่วนร่วมในการประเมินผล อยู่ในระดับมาก และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ เนื่องจากการจัดการศึกษามุ่งเน้นให้เกิดคุณภาพแก่ผู้เรียน การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ของผู้ปกครองจึงอยู่ในลำดับแรก เพราะความมุ่งหมายของผู้ปกครองที่ส่งนักเรียนเข้าเรียนก็คือคุณภาพของผู้เรียน และผู้บริหารเองก็ได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสำหรับผู้ปกครอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพ์พิชญ์ สุภายอง (2563) ที่ระบุว่า ผู้ปกครองเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่สถานศึกษาต้องส่งเสริม สนับสนุน และเปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

1.3 ศิษย์เก่ามีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไป

น้อย ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการวางแผน อยู่ในระดับปานกลาง การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน อยู่ในระดับปานกลาง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อยู่ในระดับน้อย การมีส่วนร่วมในการประเมินผล อยู่ในระดับน้อย ตามลำดับ ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับความคาดหวังการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับมาก การมีส่วนร่วมในการวางแผน อยู่ในระดับมาก การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อยู่ในระดับปานกลาง การมีส่วนร่วมในการประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ เนื่องจากศิษย์เก่าบางคนอาจไม่ได้เป็นผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับการบริหารโรงเรียน สอดคล้องกับการศึกษาของ อติทักษ์ สุวิวัฒน์ชัย (2563) ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองครู และศิษย์เก่าในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสาธิตกรณีศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ด้านที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษามากที่สุด คือ ด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านการบริหารจัดการเรียนการสอน ด้านการสนับสนุนโรงเรียน และด้านการติดตามและประเมินผล ตามลำดับ

1.4 คณะกรรมการบริหารโรงเรียนและอาจารย์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการวางแผน อยู่ในระดับมากที่สุด การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน อยู่ในระดับมากที่สุด การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับมาก และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับความคาดหวัง การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน อยู่ในระดับมากที่สุด การมีส่วนร่วมในการวางแผน อยู่ในระดับมากที่สุด การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อยู่ในระดับมากที่สุด และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ เนื่องจากการดำเนินงานต่าง ๆ ในสถานศึกษานั้น คณะกรรมการบริหารโรงเรียน และอาจารย์ มีส่วนร่วมโดยตรงในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย โดยสถานศึกษาจะมีการออกคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงาน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและเกิดผลประสิทธิผล โรงเรียนมีการบริหารงานอย่างมีเป้าหมายและมีทิศทางพัฒนาที่ชัดเจน มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละฝ่ายตามโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจน ทำให้การบริหารงานมีความเป็นอิสระ มีความคล่องตัวสูง แต่ละฝ่ายจะมีการแบ่งงานออกเป็นหน่วยงานย่อย มีการบริหารจัดการภายใต้นโยบายของโรงเรียนและฝ่าย เน้นการทำงานแบบมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพัตรา นพสาย (2560) ที่ระบุว่า การมีส่วนร่วม คือการทำงานร่วมกันระหว่างบุคคล อาศัยการตัดสินใจร่วมกันวางแผนและปฏิบัติงาน โดยมีการแบ่งงานรับผิดชอบตามหน้าที่ของแต่ละบุคคล เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ และประสบความสำเร็จ

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า องค์ประกอบที่ 1 การสร้างเครือข่ายผู้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน ประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผน (ร่วมรู้, ร่วมคิด, ร่วมตัดสินใจ, ร่วมรับผิดชอบ) 2) การดำเนินงาน (ร่วมรู้, ร่วมคิด, ร่วมตัดสินใจ, ร่วมรับผิดชอบ) 3) การรับผลประโยชน์ (ร่วมรู้, ร่วมคิด, ร่วมตัดสินใจ, ร่วมรับผิดชอบ) และ 4) การประเมินผล (ร่วมรู้, ร่วมคิด, ร่วมตัดสินใจ, ร่วมรับผิดชอบ) สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนฐาภัทร์ ธนโชติสุขสบาย (2557) ที่ระบุว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการบริหารงานที่ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจ (Decision Making) ในกระบวนการบริหาร ร่วมในการวางแผน กำหนดเป้าหมาย ร่วมในการดำเนินงาน (Implementation) ร่วม

รับผิดชอบและร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits) ร่วมดำเนินการตลอดจนประเมินผล (Evaluation) ตลอดจนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน โดยความร่วมมือและช่วยเหลือกันอย่างเป็นกัลยาณมิตร นอกจากนี้ โคเฮน และอัฟฮอฟ (Cohen & Uphoff, 1997) ยังได้กล่าวถึงการบริหารแบบมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Participation decision-making) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Participation in implementation) ผ่านวงจรคุณภาพ (PDCA) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Participation in benefits) และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation participation) (วชิรวิทย์ ชินะชัย, 2563)

องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน ประกอบด้วย 1. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 2. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา และ 3. การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา โดยทั้ง 3 ด้าน จะประกอบไปด้วยการดำเนินงานบนฐานวงจรคุณภาพ PDCA ที่เน้นการมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผน (ร่วมรู้, ร่วมคิด, ร่วมตัดสินใจ, ร่วมรับผิดชอบ) 2) การดำเนินงาน (ร่วมรู้, ร่วมคิด, ร่วมตัดสินใจ, ร่วมรับผิดชอบ) 3) การรับผลประโยชน์ (ร่วมรู้, ร่วมคิด, ร่วมตัดสินใจ, ร่วมรับผิดชอบ) 4) การประเมินผล (ร่วมรู้, ร่วมคิด, ร่วมตัดสินใจ, ร่วมรับผิดชอบ) เนื่องจากคุณภาพการศึกษา หมายถึง การที่ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะต่าง ๆ ครบถ้วนตามความคาดหวังของหลักสูตรอันเป็นผลมาจากที่หน่วยงานและบุคคลทุกระดับทุกฝ่ายทั้งจากส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น ร่วมกับชุมชนจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2554) ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2554) ได้กล่าวถึง การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องเป็นกระบวนการที่สถานศึกษาต้องดำเนินงานตามแนวทางการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา คุณภาพการศึกษาจะเกิดได้ก็ต่อเมื่อมีทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจน นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการ (2563) ได้เสนอกรอบแนวคิดการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ให้มีการใช้หลักการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา สอดคล้องกับการศึกษาของ วารุณี ลัทธิโชคดี (2560) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลและพัฒนาการของระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจากผลการประเมินคุณภาพภายนอก ทั้งสามรอบของ สมศ. พบว่าหนึ่งในปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพหรือการเปลี่ยนแปลงคุณภาพของสถานศึกษา คือ ปัจจัยเกี่ยวกับการบริหารและผู้บริหาร โดยระบบการบริหารโรงเรียนที่ดีจะมีความชัดเจนตามกระบวนการ PDCA โรงเรียนมีการพิจารณาความคาดหวัง/ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมาใช้ในการกำหนด วิสัยทัศน์ ภารกิจ วัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายของโรงเรียน จากนั้นจึงกำหนดแผนการปฏิบัติงานเพื่อมุ่งสู่วิสัยทัศน์หรือเป้าหมายที่กำหนด แล้วจึงดำเนินงานตามแผนที่จัดทำขึ้น โดยมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งมีการกำกับติดตาม แก้ปัญหา และประเมินผลที่เกิดขึ้นตามตัวบ่งชี้

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า ความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ปฏิบัติจริงของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีกระบวนการสร้างรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน อย่างเป็นระบบ โดยการศึกษาเอกสาร แหล่งข้อมูล แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา ศึกษาสภาพปัจจุบันและความคาดหวังเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษาหรือการประกันคุณภาพการศึกษาที่เป็นบุคคลภายนอกองค์กรที่มีความรู้และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโรงเรียน สอดคล้องกับ ทศพล อีชะพร (2560) ที่ศึกษาการพัฒนารูปแบบการบริหารเครือข่ายแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในเครือข่าย ส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายจังหวัดอุทัยธานี โดยการศึกษาสภาพการบริหารเครือข่ายแบบมีส่วนร่วม แล้วสร้างรูปแบบการบริหารเครือข่ายแบบมีส่วนร่วม โดย

ใช้เทคนิคการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ สอดคล้องกับ จุฑามาศ พันสุวรรณ (2562) ที่ศึกษาการพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลนครเชียงใหม่ โดยศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา แล้วดำเนินการสนทนากลุ่มเพื่อสร้างรูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา และสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนารูปแบบของ วาโร เฟ็งสวัสดิ์ (2553) ที่ระบุถึงขั้นตอนการพัฒนารูปแบบ 2 ขั้นตอนหลักคือ ขั้นตอนที่ 1 การสร้างหรือพัฒนารูปแบบ โดยมีขั้นตอนย่อย ขั้นตอนที่ 2 การทดสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบ เช่น การทดสอบรูปแบบด้วยการประเมินตามมาตรฐานที่กำหนด ได้แก่ มาตรฐานความเป็นไปได้ มาตรฐานด้านความเป็นประโยชน์ มาตรฐานด้านความเหมาะสม มาตรฐานด้านความถูกต้องเหมาะสม ซึ่งในการวิจัย เพื่อพัฒนารูปแบบในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุดทั้งภาพรวม รายด้าน และรายข้อ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 สถานศึกษาควรมีการบริหารโดยให้เครือข่ายผู้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ มีส่วนได้รับผลประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อมจากการจัดการศึกษาได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การกำหนดมาตรฐานการศึกษา และทิศทางในการจัดการศึกษา ร่วมดำเนินการ และให้การสนับสนุนทั้งด้านกำลังความรู้ ความคิด และการตัดสินใจร่วมกัน พร้อมทั้งร่วมกำกับติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล เพื่อให้การจัดการศึกษาของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน มีคุณภาพตามที่มาตรฐานกำหนด และมีมาตรฐานในระดับสากล

1.2 สถานศึกษาควรพิจารณารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน ไปใช้จริงโดยสร้างความตระหนักต่อการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา มีการติดตามการใช้รูปแบบทุกกระบวนการ

1.3 สถานศึกษาควรมีการขยายผลเกี่ยวกับการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อเป็นแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศให้กับสถานศึกษาอื่น

1.4 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ปกครอง ศิษย์เก่า เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยมีการประชาสัมพันธ์ ประสานงาน สร้างความเข้าใจในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนด้านต่าง ๆ เช่น ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์

2.2 ควรมีการศึกษาผลของการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน

2.3 ควรมีการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2.4 ควรมีการศึกษาสภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยเก็บข้อมูลเชิงปริมาณกับการสัมภาษณ์เชิงลึก

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). *กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2563). *การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ : เอ็น.เอ. รัตนะเทรตดี.
- จันทร์ อิมโนบุญ. (2559). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับความผูกพันต่อองค์กรของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- จุฑามาศ พันสวรรค. (2562). *การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลนครเชียงใหม่ (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ทศพล ชีฆะพร. (2560). *การพัฒนารูปแบบการบริหารเครือข่ายแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายจังหวัดอุทัยธานี. วารสารวิจัยและพัฒนา โดยออลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 12(1), 329-342.*
- พิมพ์พิชฌัญญ์ สุกายอง. (2563). *การพัฒนาแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนบ้านกลาง ตำบลแม่สองนอก อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย (การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- รัตนฐาภัทร์ ธนโชติสุขสบาย. (2557). *ทักษะทางวิทยาศาสตร์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. Veridian E-Journal, Silpakorn University, 8(1), 483-499.*
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2548). *การพัฒนารูปแบบการบริหารคุณภาพทั้งองค์กรของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (วิทยานิพนธ์การศึกษาดุขภูบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วชิรวิทย์ ชินะชาย. (2563). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเวียงแก่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยพะเยา.
- วารุณี ลักษณ์โชคดี. (2560). *ปัจจัยที่ส่งผลและพัฒนาการของระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจากผลการประเมินคุณภาพภายนอก ทั้งสามรอบของ สมศ. ค้นเมื่อวันที่ 26 มกราคม 2567, จาก <https://www.onesqa.or.th/upload/download/202103231503005.pdf>*
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2553). *การวิจัยพัฒนารูปแบบ. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 2(4), 1-15.*
- สนิท ไทยกล้า. (2549). *การมีส่วนร่วมบริหารงานวิชาการ ของข้าราชการครูภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1 (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2554). *คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2553*. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.
- สุพัตรา นพสาย. (2560). *การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระยอง เขต 1 (งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อดิทัช สุวิวัฒน์ชัย. (2563). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองครู และศิษย์เก่าในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล. วารสารวิชาการบัณฑิต วิทยาลัยสวนดุสิต, 16(1), 177-190.*

- อาพัทธ์ เตียวตระกูล. (2555). รูปแบบการจัดการนิสิตนักศึกษาที่มีความสามารถพิเศษทางกีฬาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*, 5(3), 381-398.
- Cohen, J.M. & Uphoff, N.T. (1997). *Rural Development Participation: Concepts and Measure for Project Design Implementation and Evaluation*. New York: The Rural Development Committee center for International Studies Cornell University.
- Stufflebeam, D.L. (1983). *Evaluation models viewpoints on educational and human services evaluation* (8th ed). Boston: Kluwer-Nijhoff Publishing.